

ספר מקום שנהגו תוכן הענינים

הסכמות

תוכן ענינים מפורט

א הקדמה
ט גל עד לזכרון קדושי בעכהאפען

היישוב היהודי בעכהאפען

לא היסטוריה של הקהילה
מב בית הכנסת
נז בית החיים
סו מנהיגים רוחניים
ע נספח: מנין היהודים בעכהאפען במשך הדורות
עב ביבליוגרפיה

עג עמוד מתוך כתב היד 'מנהגי בית הכנסת'
עד קיצורים לשמות הספרים שמופיעים הרבה פעמים בהערות

חלק ראשון: מנהגי בית הכנסת דק"ק בעכהאפען

מבוא 3
סימן א שבת 7
סימן ב תעניות 17
סימן ג יום טוב 24
סימן ד חודש אלול 35
סימן ה ראש השנה 47
סימן ו שבת שובה 66
סימן ז עשרת ימי תשובה 68
סימן ח יום כיפור 77
סימן ט סכות 98
סימן י הושענא רבה 102
סימן יא שמיני עצרת 134
סימן יב שמחת תורה 138
סימן יג ריבוי גשמים 146
סימן יד שובבי"ם ת"ת 148
סימן טו תענית החברה קדישא דגמילות חסדים וקברנים 151
סימן טז פורים 155
סימן יז שבת הגדול 179
סימן יח פסח 185
סימן יט שבועות 195
סימן כ שבת חזון 199
סימן כא תשעה באב 208
סימן כב ט"ו באב וט"ו בשבט 227
סימן כג ימי הצלה 229
סימן כד ימים שאחרי לידת בן וברית מילה 230
סימן כה סדר חנוכת הבית 235
סימן כו סדר תפלות לחולים 238
סימן כז אונן בשבת 241

250	סימן כח בית אבל
265	סימן כט סדר קדימה בקדישים
274	סימן ל סדר עליות וקריאת התורה
281	סימן לא סדר קריאת הפטרות
חלק שני : תקנות ומנהגי החברה קדישא דגמ"ח וקברנים ק"ק בעכהאפען	
293	מבוא
295	סימן א סדר הכנת הנפטר לטהרה
298	סימן ב סדר טהרת הנפטר
300	סימן ג לבישת התכריכים
304	סימן ד תכריכים שונים לנפטרים
312	סימן ה הנחת הנפטר בארון
315	סימן ו סדר בקשת מחילה מהנפטר
318	סימן ז ברכת מחיה המתים
319	סימן ח סדר קריעה וברכת דיין האמת
322	סימן ט סדר קדיש אחרי הקבורה
323	סימן י הלכות טהרה וקבורה בימים טובים
חלק שלישי : הממורבוך שהוא קונטרס הזכרת נשמות דק"ק בעכהאפען	
329	מבוא
334	א. לכה דודי
337	ב. מזמור צ"ב
338	ג. מזמור צ"ג
338	ד. סדר עירובי חצירות
340	ה. על הכל יתגדל
341	ו. מי שברך למי שעולה לפרשת תוכחה
343	ז. יקום פורקן
344	ח. מי שברך לקהל
344	ט. תפלה לשלום המלכות
344	י. ברכת החודש
346	יא. מי שברך למתנת יד הפרטי
347	יב. מי שברך למגורשי ק"ק צעשינגען
347	יג. הזכרות לשבתות השנה
355	יד. הזכרות לשבת קודם שבועות ותשעה באב
369	טו. מי שברך למתנת יד הכללי
370	טז. מי שברך לתענית בה"ב
374	נספח א : תפילות ותחינות שנכתבו בתוך קונטרס המנהגים
	נספח ב : תפילות ותחינות שעיתרו את מבנה בית הכנסת דק"ק בעכהאפען
376	על ידי הצייר ר' אליעזר זוסמן כ"ץ
	נספח ג : שאלה שנשלחה מבעכהאפען ותשובה בענין דין קדימה
395	בקדישים שנכתבה לפני יותר ממאתיים וחמישים שנה
405	ביבליוגרפיה רשימת הספרים ומחבריהם שהובאו בספר
422	מפתח הענינים
447	לוח ראשי תיבות

ספר

מקום שנהגו

תוכן ענינים מפורט

הקדמה..... א

ק"ק בעכהאפען א ✦ מנהג המקום א ✦ תולדות המחבר ב ✦ הרקע להתעניינותי בחקר קהילות אשכנז ו ✦ על ההבדל בין מנהג אשכנז-ריינוס למנהג אוסטרייך-פולין ט ✦ מנהג צרפת הישן ונוסח ["ספרד"] אר"י ז"ל י ✦ רשימת קהילות ולאיזה מנהג השתייכו יא ✦ כללים במנהגי הקהילות יב ✦ סקירה מנהגים חריגים שבספרינו יב ✦ מראי מקומות נוספים יג ✦ שלמי תודה יד

גל עד לזכרון קדושי בעכהאפען..... יט

היישוב היהודי בבעכהאפען

מאת: הרב מרדכי דרפר שליט"א

היסטוריה של הקהילה..... לא

1. התחלות לא ✦ 2. תקופת הפריחה במאה ה-17 עד ה-19 לב ✦ 3. בעכהאפען - קהילה של פליטים פולנים? לד ✦ 4. ירידה של היהדות הכפרית לו ✦ 5. חורבן הקהילה לט ✦ 6. אפילוג מ

בית הכנסת "המתבן" של בעכהאפען..... מב

1. רקע היסטורי מב ✦ 2. טיפוס הבתי כנסת של היהדות הכפרית בגרמניה מג ✦ 3. מיקום ועיצוב חיצוני מד ✦ 4. כניסה ואולם מה ✦ 5. מושבים וסדר הישיבה מח ✦ 6. אלמימר (בימה) מט ✦ 7. ארון הקודש ומקום הש"ץ נ ✦ 8. עזרת נשים נב ✦ 9. הציורים נג

הבית החיים של בעכהאפען..... נז

בית החיים האזורי נח ✦ אלטענמור נט ✦ אנסבאך נט ✦ קולמבערג ס ✦ קרונהיים ס ✦ דענטליין סא ✦ גונצענהאוזען סא ✦ היידענהיים סא ✦ הררידען סב ✦ יוכסברג סב ✦ לערבערג סג ✦ לויטערסהאוזען סג ✦ שטאדלן סג ✦ טענענלוהע סג ✦ טרעוכטלינגען סד ✦ אונטרוורמבך סד ✦ וואסטרודינגען סד ✦ וועילטינגען סד ✦ ווידערסבאך סה ✦ וויטלסהופען סה ✦ הבית החיים היום סה

המנהגים הרוחניים של הקהילה..... סו

פייס בן אברהם בלוך סו ✦ משה הירש בעכהאלד סז ✦ ישראל יוסף וולפרט סז ✦ אלכסנדר היינספורטר סז ✦ אורי שרגא רוזנשטיין סז ✦ יונתן אולפלדר סח ✦ סלי שמידט סח ✦ אליעזר שפירא סח ✦ יוליוס שפירא סח ✦ מקס יאנקעלוביץ סח ✦ ליאו ניימן סט ✦ אליעזר היימן סט ✦ נחום זאב גולדברג סט

נספח: מספר היהודים בבעכהאפען במשך הדורות..... ע

ביבליוגרפיה..... עב

עמוד מתוך כתב היד 'מנהגי בית הכנסת'..... עג

קיצורים לספרים שמופיעים הרבה פעמים בהערות..... עד

חלק ראשון

מנהגי בית הכנסת דק"ק בעכהאפען

- מבוא 3
- סימן א - שבת 7
הזכרת נשמות 7 ✦ מי שברך 9 ✦ מנחה 12
- סימן ב - תעניות 17
יום כיפור קטן 17 ✦ קריאת התורה בתענית ציבור 18 ✦ סדר מנחה בתענית ציבור 19
- סימן ג - יום טוב 24
שחרית ערב יום טוב 24 ✦ מעריב 25 ✦ שחרית 30 ✦ קריאת התורה 30 ✦ קבלת שבת 31 ✦ שחרית אסרו חג 33
- סימן ד - חודש אלול 35
מוסף לשבתות 35 ✦ סדר הסליחות 36 ✦ יום שלפני ערב ראש השנה 39 ✦ ערב ראש השנה עשרת ימי תשובה ויום כיפור 40 ✦ כשאין בבית הכנסת מנין עשרה 42 ✦ הליכה לבית החיים 45
- סימן ה - ראש השנה 47
מעריב 47 ✦ שחרית 50 ✦ תקיעת שופר 57 ✦ מוסף 59 ✦ מנחה 60 ✦ פתיחת ארון הקודש 61
- סימן ו - שבת שובה 66
שחרית 66 ✦ הזכרת נשמות 66 ✦ מוסף 67
- סימן ז - עשרת ימי תשובה 68
קריאת התורה 68 ✦ סליחות ערב יום כיפור 70 ✦ שחרית ערב יום כיפור 73 ✦ הליכה לבית החיים 74
- סימן ח - יום כיפור 77
מעריב 77 ✦ קריאת התורה 80 ✦ מנחה 80 ✦ הברלה 81 ✦ פתיחות ארון הקודש 85
- סימן ט - סכות 98
ימים שלפני סכות 98 ✦ מעריב 98 ✦ שחרית 98 ✦ קריאת התורה לחול המועד 99 ✦ קבלת שבת לשבת חול המועד 100 ✦ הושענות לשבת חול המועד 100
- סימן י - הושענא רבה 102
תיקון ליל הושענא רבה 102 ✦ הכנת ארון הקודש וספרי התורה 105 ✦ שחרית 106 ✦ קריאת התורה 109 ✦ מוסף 114 ✦ הושענות 116 ✦ סוף התפלה 124
- סימן יא - שמיני עצרת 134
מתנת יד 134
- סימן יב - שמחת תורה 138
קריאת התורה 138 ✦ מפטיר והמשך התפילות 143 ✦ אסרו חג 144

146	סימן יג - ריבוי גשמים
148	סימן יד - שובבי"ם ת"ת
	סדר הסליחות 148 ✦ ימים שמקדימים הסליחות 150
151	סימן טו - תענית החברה קדישא גמילות חסדים וקברנים
	שחרית 151 ✦ הליכה לבית החיים 153
155	סימן טז - פורים
	מנחה תענית אסתר 155 ✦ מעריב 159 ✦ שחרית 172 ✦ מנחה 176
179	סימן יז - שבת הגדול
	עירוב חצירות 179 ✦ הפטרה 182
185	סימן יח - פסח
	עירוב חצירות 185 ✦ קבלת שבת 186 ✦ מעריב 187 ✦ תפילת טל [וגשם] 189 ✦ מוסף 190 ✦ קריאת התורה לחול המועד 192 ✦ קבלת שבת לשבת חול המועד 193 ✦ שחרית ליום טוב אחרון 193
195	סימן יט - שבועות
	מעריב 195 ✦ תיקון ליל שבועות 195 ✦ שחרית 196
199	סימן כ - שבת חזון
	סידור בית הכנסת 199 ✦ קבלת שבת 200 ✦ מעריב 201 ✦ שחרית 202 ✦ קריאת התורה 202 ✦ שיעורי תורה 204 ✦ מנחה 205
208	סימן כא - תשעה באב
	מעריב 208 ✦ שחרית 214 ✦ קריאת התורה 217 ✦ קינות ואיכה 218 ✦ מנחה 220 ✦ מעריב מוצאי תשעה באב 226
227	סימן כב - ט"ו באב וט"ו בשבט
229	סימן כג - ימי הצלה
230	סימן כד - ימים שאחרי לידת בן וברית מילה
	זכר 230 ✦ לימוד בלילה שלפני הברית 232
235	סימן כה - סדר חנוכת הבית
238	סימן כו - סדר תפלות לחולים
	סדר התפלה 238 ✦ מתי מתפללים 240
241	סימן כז - אונן בשבת
	מנחה ערב שבת 241 ✦ שחרית 247 ✦ קריאת התורה 247 ✦ שיעורי תורה 248 ✦ מעריב מוצאי שבת 248 ✦ הבדלה 248
250	סימן כח - בית אבל
	התחלת השבעה 250 ✦ מנחה ומעריב ראשונה 251 ✦ התחלת השבעה כשאינן אבלים בכלל 252 ✦ התחלת השבעה כשאינן אבלים בעיר 254 ✦ שחרית 255 ✦ תפילות כשאין מנין 259 ✦ מעריב בזמנו 262 ✦ שחרית לשבת 263

- 265 סימן כט - סדר קדימה בקדישים.....
 שנת אבלות ויאהרציט 265 ✦ שבעה 270 ✦ שלושים 270 ✦ קדיש דרבנן 271
- 274 סימן ל - סדר עליות וקריאת התורה.....
 סדר ודין קדימה לעולים לתורה 274 ✦ פרטים בקריאת התורה 278
- 281 סימן לא - סדר קריאת הפטרות.....
 הפטרות לפרשיות מחוברות 281 ✦ הפטרות לשבתות מיוחדות 283 ✦ כלל לסדר הפטרות 286

חלק שני

תקנות ומנהגי החברה קדישא דגמילות חסדים וקברנים ק"ק בעכהאפען

- 293 מבוא.....
- 295 סימן א - סדר הכנת הנפטר לטהרה.....
 הכנה לרחיצה 295 ✦ רחיצה ראשונה 296 ✦ פרטים בנקיון 297 ✦ תינוק שלא נימול 297
- 298 סימן ב - סדר טהרת הנפטר.....
 פסוקים לטהרה 298 ✦ רחיצה לטהרה 298 ✦ פצעים בנפטר 299 ✦ טהרה למי שאיבד עצמו ח"ו 299
- 300 סימן ג - לבישת התכריכים.....
 סדר לבישה כללי [לגבר נשוי] 300 ✦ לבישת הגרביים וזמנה 302 ✦ אין קושרים התכריכים 302 ✦
 העברת הנפטר 302
- 304 סימן ד - תכריכים שונים לנפטרים.....
 תינוק שנפטר בשעת לידה או מיד אחריה 304 ✦ תינוק שנפטר פחות מגיל שנה 304 ✦ ילד שנפטר
 מעל גיל שנה 305 ✦ מבוגר שנפטר 307 ✦ תינוקת שנפטרה פחות מגיל שנה 307 ✦ ילדה מעל גיל
 שנה ואשה לא נשואה שנפטרה 307 ✦ אשה נשואה שנפטרה 308 ✦ יולדת שנפטרה 309 ✦ נפל 310
 ✦ מגבת ומנעול 310 ✦ מי מלביש הגרביים 311
- 312 סימן ה - הנחת הנפטר בארון.....
 זמן אמירת תפלה של אנשי החברה קדישא 312 ✦ כמה בני אדם צריכים להעביר הנפטר 312 ✦
 לבישת טלית וסדין 312 ✦ שקית אדמה 313 ✦ כיסוי לעיניים והפה 314
- 315 סימן ו - סדר בקשת מחילה מהנפטר.....
 בקשת מחילה כללית 315 ✦ בקשת מחילה של הבן וקרובי המת 316 ✦ בקשת מחילה של אנשי
 החברה קדישא 316 ✦ בקשת מחילה אחרונה 316 ✦ בקשת מחילה מהנפטרת 316 ✦ אחיזת הנפטר
 בשעת מחילה 316 ✦ איסור דמעות 317
- 318 סימן ז - ברכת מחיה המתים.....

- סימן ח - סדר קריעה וברכת דיין האמת. 319
 קריעה וברכת דיין האמת 319 ✦ קריעה ביום טוב 320 ✦ קריעה בחול המועד 320
- סימן ט - סדר קדיש אחרי הקבורה. 322
 קדיש שאחרי הקבורה 322 ✦ באיזה ימים אומרים צידוק הדין 322
- סימן י - הלכות טהרה וקבורה בימים טובים. 323
 יום טוב ראשון 323 ✦ יום טוב שני 324 ✦ טהרה וקבורה לנפל 324

חלק שלישי

הממורבוך שהוא קונטרס הזכרת נשמות דק"ק בעכהאפען

מבוא 329 ✦ א. לכה דודי 334 ✦ ב. מזמור צ"ב 337 ✦ ג. מזמור צ"ג 338 ✦ ד. סדר עירובי חצירות 338 ✦ ה. על הכל יתגדל 340 ✦ ו. מי שברך למי שעולה לפרשת תוכחה 341 ✦ ז. יקום פורקן 343 ✦ ח. מי שברך לקהל 344 ✦ ט. תפלה לשלום המלכות 344 ✦ י. ברכת החודש 344 ✦ יא. מי שברך למתנת יד הפרטי 346 ✦ יב. מי שברך למגורשי ק"ק צעשינגען 347 ✦ יג. הזכרות לשבתות השנה 347 ✦ יד. הזכרות לשבת קודם שבועות ותשעה באב 355 ✦ טו. מי שברך למתנת יד הכללי 369 ✦ טז. מי שברך לתענית בה"ב 370

נספח א

תפילות ותחינות שנכתבו בתוך קונטרס המנהגים. 374
 תפלה לפני לימוד התורה 374 ✦ תפלה בעד מעוברת בחודש השביעי ללידתה 374 ✦ תפלה ללילה לפני הברית 375

נספח ב

תפילות ותחינות שעיתרו את מבנה ביהכ"נ דק"ק בעכהאפען ע"י הצייר ר' אליעזר זוסמן כ"ץ. 376.....

נספח ג

שאלה שנשלחה מבעכהאפען ותשובה בענין דין קדימה בקדישים שנכתבה לפני יותר ממאתיים וחמישים שנה. 395.....

ביבליוגרפיה רשימת הספרים ומחבריהם שהובאו בספר. 405.....

מפתח הענינים. 422.....

לוח ראשי תיבות. 447.....